VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Finansów Publicznych (nr 182)**
- **Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 66)**
- **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 117)**

z dnia 9 marca 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 182)

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 66)

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 117)

9 marca 2017 r.

Komisje: Finansów Publicznych, Gospodarki i Rozwoju oraz do Spraw Unii Europejskiej obradujące pod przewodnictwem poseł **Izabeli Kloc (PiS)**, przewodniczącej Komisji do Spraw Unii Europejskiej, wysłuchały:

– informacji Wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej, Komisarza do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych, pana Valdisa Dombrovskisa, na temat sprawozdania krajowego 2017 roku w ramach semestru europejskiego oraz rocznej analizy wzrostu, a także planu pracy Komisji Europejskiej z uwzględnieniem kwestii finansowych oraz gospodarczych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Valdis Dombrovskis** wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, komisarz do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych wraz ze współpracownikami, **Tomasz Gibas** doradca do spraw ekonomicznych w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej w Polsce wraz ze współpracownikami, **Zofia Krzyżanowska** radca generalny w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Tomasz Rejment** naczelnik wydziału w Departamencie Spraw Europejskich Ministerstwa Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Barbara Surdykowska** ekspert NSZZ „Solidarność".

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska, Katarzyna Gadecka, Magda Jedynak, Anna Ornat, Anna Woźniak** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Iga Cieślicka-Tomaszewska, Agnieszka Maciejczak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych; **Zofia Szpringer** – kierownik Zespołu Analiz Finansowych i Budżetu Państwa Biura Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji: do Spraw Unii Europejskiej, Finansów Publicznych oraz Gospodarki i Rozwoju.

Stwierdzam kworum.

Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji, jak również posłów do Parlamentu Europejskiego oraz przedstawicieli rządu. Szczególnie serdecznie chciałabym powitać naszego gościa, wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej, pana Valdisa Dombrovskisa, komisarza do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych.

Uprzejmie przypominam, że nasze posiedzenie tłumaczone jest na język angielski.

Czy są uwagi do porządku obrad?

Poczekajmy chwilę, ponieważ tłumaczenie jeszcze nie ruszyło. Ze względu na tłumaczenie muszę rozpocząć od początku. Niestety, jeszcze chwilkę. Czy możemy już rozpocząć? Czy tłumacze są gotowi? Proszę jeszcze raz sprawdzić, żebyśmy nie musieli zaczynać kilka razy. Czy tłumacze są gotowi do tłumaczenia? Dobrze.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji: do Spraw Unii Europejskiej, Finansów Publicznych oraz Gospodarki i Rozwoju.

Stwierdzam kworum.

Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji, posłów do Parlamentu Europejskiego oraz przedstawicieli rządu. Szczególnie serdecznie chciałabym powitać naszego gościa, wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej, pana Valdisa Dombrovskisa, komisarza do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych.

Uprzejmie przypominam, że nasze posiedzenie tłumaczone jest na język angielski.

Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły dzienny porządek obrad.

Przechodzimy do realizacji punktu pierwszego, czyli wysłuchania informacji na temat sprawozdania krajowego 2017 roku w ramach semestru europejskiego oraz rocznej analizy wzrostu, a także planu pracy Komisji Europejskiej z uwzględnieniem kwestii finansowych oraz gospodarczych. Materiał na dzisiejsze posiedzenie został przygotowany przez Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Rozwoju. Uprzejmie proszę pana komisarza Valdisa Dombrovskisa o zabranie głosu. Bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, komisarz do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych Valdis Dombrovskis:

Szanowni pani przewodnicząca, szanowni członkowie Komisji, na wstępie chciałbym podziękować za zaproszenie oraz możliwość zabrania głosu.

Jak państwo wiecie, wizyta w Polsce ma miejsce w kontekście semestru europejskiego, który stanowi główny cykl koordynacji polityki gospodarczej Unii Europejskiej. Z doświadczenia wynika, że zaangażowanie parlamentów narodowych stanowi najbardziej skuteczny sposób budowy wspólnego rozumienia wyzwań, jakie stoją przed państwami, a także decyzji, które mają na celu stawienie czoła owym wyzwaniom.

Jak państwo wiecie, aktualnie Europa przechodzi decydujący moment. Trwa debata na temat tego, co jest przed nami. To, co jest przed nami, jest nie tylko niezbędne, ale też nieuniknione. Dlatego pan przewodniczący Komisji Europejskiej w zeszłym tygodniu przedstawił białą księgę na temat przyszłości Europy, zawierającą pięć scenariuszy, zakładających obecność w Unii Europejskiej dwudziestu siedmiu państw członkowskich. Są to scenariusze począwszy od scenariusza kontynuowania tej samej ścieżki aż po scenariusz zakładający zacieśnioną eurointegrację. Na wszystkich politycznych szczeblach oraz w ramach wszystkich ugrupowań politycznych musimy teraz doprecyzować nasze stanowisko wobec tego, jakiej przyszłości Europy chcemy, co możemy, a czego nie możemy zrobić na szczeblu europejskim. Oczywiście oczekujemy debaty nie tylko w gronie Parlamentu i Rady Europejskiej, gdzie dyskusję na ten temat rozpoczną dzisiaj szefowie państw i rządów, ale również w szerszym gronie parlamentów narodowych.

Przejdźmy teraz do konkretnego tematu dzisiejszej prezentacji, czyli do semestru europejskiego. Główny element sukcesu Europy zawsze stanowiła zdolność do wsparcia oddolnej konwergencji w kierunku państw członkowskich poprzez podnoszenie standardów życia ludności do najwyższego poziomu. Konwergencja pozostaje więc głównym celem dla Europy, niezależnie od tego, czy mówimy o poprawie standardów życia dla wszystkich naszych obywateli, uczynieniu Europy lepszym miejscem do prowadzenia biznesu, zapewnieniu jej większego bezpieczeństwa i dobrobytu.

Odnotowaliśmy, że od czasu kryzysu finansowo-ekonomicznego proces konwergencji w Europie został zahamowany. Polska była jednym z ewidentnych wyjątków, dlatego że proces konwergencji trwał w Polsce również w czasie kryzysu ekonomiczno-finansowego. W szerszej europejskiej perspektywie musimy jednak nadać ponowny impuls procesowi oddolnej konwergencji. Cele polityczne Unii Europejskiej i państw członkowskich są oparte właśnie na tym.

Jeżeli spojrzymy na aktualne perspektywy ekonomiczne dla Europy, musimy powiedzieć, że europejskie ożywienie gospodarcze trwa. Okazuje się ono całkiem silne pomimo nasilenia się czynników niepewności. W ostatnich latach czynniki niepewności nasiliły

się. Są to: Brexit, nowa administracja w USA, konflikt na Ukrainie wywołany przez Rosję, napięcia na kierunkach bliskowschodnim i północnoafrykańskim. Pomimo tego wzrost gospodarczy okazał się całkiem silny. W tym roku i w następnym oczekujemy wzrostu gospodarczego w całej Unii Europejskiej na poziomie 1,8%. Ponadto widzimy, że wszystkie dwadzieścia osiem państw członkowskich Unii Europejskiej wróciło na ścieżkę wzrostu. Stopa bezrobocia jest najniższa od czasów kryzysu. Obserwujemy znaczącą poprawę sytuacji gospodarczej.

Naszym zadaniem jest zagwarantowanie utrzymania ożywienia w czasie, jak też wzmocnienie go. W tym celu określiliśmy trzy priorytety polityczne dla Europy. Są to: nadanie impulsu inwestycjom, reformy strukturalne mające za zadanie wesprzeć konkurencyjność krajowych gospodarek oraz odpowiedzialne polityki fiskalne. Pokrótce odniosę się do wszystkich trzech elementów.

Po pierwsze, inwestycje. Od czasu kryzysu poziom inwestycji w Europie spadł i jeszcze nie powrócił do poziomu sprzed kryzysu. Jedną z pierwszych inicjatyw obecnej Komisji Europejskiej był plan inwestycyjny dla Europy, tzw. plan inwestycyjny Junckera, którego celem jest powołanie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych. Jego celem jest wdrożenie inwestycji na poziomie przynajmniej 300.000.000 tys. euro na przestrzeni najbliższych trzech lat, pochodzących ze źródeł zarówno prywatnych, jak i publicznych. W tej chwili ewidentnie znajdujemy się na ścieżce realizacji owego celu. Komisja Europejska postanowiła, że podniesie poziom środków inwestycyjnych do roku 2020 do 500.000.000 tys. euro.

Nie chodzi tylko o plan inwestycyjny, chodzi również o efektywne wykorzystanie dostępnych środków unijnych w państwach objętych polityką spójności. Ostatnie lata pokazały jak istotne są środki unijne w zakresie wsparcia gospodarki w państwach objętych polityką spójności. Jesteśmy w okresie przejściowym pomiędzy okresem programowania na lata 2007-2013 a okresem 2014-2020. Odnotowaliśmy, że w okresie przejściowym nastąpiło spowolnienie absorpcji środków unijnych w większości państw unijnych, jak też spowolnienie rozwoju gospodarczego w owych państwach, w tym w Polsce. W drugiej części mojego wystąpienia wrócę do szczegółowych wyzwań, jakie stoją przed Polską.

Inwestycje dotyczą również usuwania barier oraz polepszania ogólnego otoczenia biznesu.

Po drugie, chodzi o reformy strukturalne zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i państw członkowskich. Na poziomie Unii Europejskiej chodzi przede wszystkim o pogłębienie jednolitego rynku, szczególnie w takich zakresach jak: usługi, energetyka. Chodzi też o stworzenie jednolitego rynku cyfrowego. Na poziomie państw członkowskich może to oznaczać różne reformy w poszczególnych państwach członkowskich. Są jednak pewne kwestie, które się powtarzają. Są to: reforma rynku pracy, zapewnienie odpowiedniej równowagi pomiędzy stabilnością a elastycznością, czyli model oparty na koncepcji flexicurity, trwałość naszego systemu społeczno-emerytalnego biorąc pod uwagę starzenie się ludności, od strony fiskalnej przeniesienie ciężaru podatkowego z pracy, szczególnie pracy nisko wynagradzanej na inne źródła przychodów podatkowych mniej szkodzące wzrostowi, rozwiązanie problemu luk na rynkach produktów i usług, uwolnienie zawodów reglamentowanych i inne obszary polityczne.

Jeżeli chodzi o odpowiedzialną politykę podatkową, mogę powiedzieć, że w Europie finanse publiczne ulegają poprawie. Widzimy, że zarówno zadłużenie publiczne, jak i deficyt publiczny wygasają, zmniejszają się. Podam szczegółowe dane dla strefy euro. Średni deficyt budżetowy spadnie z 1,7% PKB w zeszłym roku do 1,4% w tym roku. W strefie euro spada też zadłużenie publiczne, ale ciągle pozostaje na wysokim poziomie. W strefie euro pozostaje na poziomie 90% PKB.

Na poziomie finansów publicznych konieczne jest zróżnicowanie podejście. Te państwa członkowskie, które ciągle mają deficyt budżetowy, w średnioterminowym okresie w dalszym ciągu powinny wprowadzać instrumenty, rozwiązania wiodące do spadku długu i deficytu. Te państwa członkowskie, które z nawiązką realizują swoje średniookresowe cele fiskalne, powinny robić więcej, żeby stymulować rozwój gospodarki, szczególnie inwestycje.

Są to niektóre z priorytetów ekonomicznych, które mają spowodować postęp ekonomiczny w Europie z dodatkowym silniejszym naciskiem na tzw. inkluzywny społecznie wzrost. Chodzi o to, żeby ożywienie gospodarcze było z korzyścią dla wszystkich, w szczególności najsłabszych grup w naszych społeczeństwach. W różnych obszarach polityki można to różnie realizować, np. poprzez zdjęcie ciężaru podatkowego z pracy, lepsze ukierunkowanie systemów zabezpieczenia społecznego, adekwatność świadczeń społecznych. W edukacji należy zapewnić spójność wyników systemu oświatowego z potrzebami rynku pracy. Jeżeli chodzi o zatrudnienie młodzieży, ostatnio uruchomiliśmy gwarancje dla młodzieży w celu zwiększenia zatrudnienia wśród młodych ludzi. Wszystkie te elementy mają umożliwić inkluzywny wzrost.

Przejdę teraz do oceny ze strony Komisji Europejskiej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz wyzwań, jakie stoją przed Polską. Generalnie widzimy, że trwa wzrost gospodarczy. Polska ma całkiem niezłą stopę wzrostu gospodarczego. Zarówno w roku bieżącym, jak i w roku następnym oczekujemy wzrostu na poziomie około 3%. Stopa bezrobocia znacznie spadła, jest poniżej średnich stóp unijnych. Od strony makroekonomicznej można powiedzieć, że Polska daje sobie świetnie radę, dobrze daje sobie radę.

Jeżeli chodzi o perspektywy długoterminowe, warto odnotować, że jeżeli chodzi o konwergencję, przybliżanie się do średniego unijnego poziomu PKB na głowę mieszkańca, od czasu wstąpienia do Unii Europejskiej Polska wykonała największy skok ze wszystkich państw Grupy Wyszehradzkiej. De facto jest jedynym państwem środkowo- i wschodnioeuropejskim, któremu udało się przejść suchą nogą przez globalny kryzys ekonomiczno-finansowy. Jest to trend, który robi wrażenie.

Od strony podatkowej, fiskalnej widzimy pewne wyzwania. Od 2015 roku Polska nie była zagrożona procedurą nadmiernego deficytu, ale w tym roku deficyt znowu wzrasta. Zgodnie z naszymi prognozami zimowymi w tym roku oczekujemy wzrostu deficytu o 2,9% w odniesieniu do PKB oraz 3% w przyszłym roku. Bardzo istotne jest zagwarantowanie kontroli poziomu deficytu na poziomie maksimum 3% PKB po to, żeby uniknąć procedury nadmiernego deficytu, zepchnąć dynamikę deficytu na ścieżkę spadającą oraz realizować średnioterminowe cele w zakresie finansów publicznych.

Jeżeli chodzi o program reform strukturalnych oraz wdrożenie rekomendacji dla Polski, nasza ocena jest taka, że w zakresie realizacji rekomendacji Polska zrobiła ograniczone postępy dokonując oceny według skali: mały postęp, ograniczony postęp, średni postęp, duży postęp, pełny postęp. A więc ograniczony postęp nie oznacza, że w 100% jest dobrze. Musimy jednak odnieść to do perspektywy ogólnounijnej. Ogólnie państwa członkowskie Unii Europejskiej wahają się pomiędzy małym a ograniczonym postępem w zakresie wdrażania rekomendacji. Dlatego uważamy, że należy wzmocnić ich wdrażanie w całej Unii Europejskiej.

Jeżeli chodzi o bardziej konkretne obszary, na które chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę, jest to przede wszystkim kwestia systemu zabezpieczenia społecznego i emerytur. Starzenie się populacji i brak podaży siły roboczej na rynku pracy – Polska też zaczyna to odczuwać – powodują konieczność podwyższenia wskaźników aktywnego uczestnictwa w rynku pracy ze strony społeczeństwa. Ostatnia decyzja o obniżeniu wieku emerytalnego w Polsce wydaje się iść w przeciwnym kierunku. Rodzi też obawy, jeżeli chodzi o adekwatność i równowagę systemu emerytalnego. Ludzie, którzy wcześniej odejdą na emeryturę, w trakcie swojej kariery zawodowej wniosą mniej składek i otrzymają niższe emerytury. Po drugie, pogorszy to proporcje pomiędzy osobami pracującymi a osobami na emeryturze, co spowoduje dodatkowe wyzwania dla równowagi systemu emerytalnego. Jest to obszar polityczny. Komisja zgłasza tu pewne obawy.

O wynikach w zakresie finansów publicznych już wspominałem. Konieczny jest powrót na ścieżkę spadającego deficytu w odniesieniu do PKB. Polska nie ustanowiła niezależnej rady podatkowej do spraw finansów publicznych, co jest przewidywane. Zachęcamy polskie władze do powołania niezależnej rady podatkowej do spraw finansów publicznych.

Dostrzegliśmy pewien postęp w zakresie ściągalności podatków, co jest dobrą informacją, ale kolejne wysiłki w tym zakresie są konieczne. Chcieliśmy również podkreślić pewne obawy odnoszące się do systemu oświaty. Są plany skrócenia edukacji na pozio-

mie podstawowym oraz zniesienia obowiązku przedszkolnego w wieku pięciu lat, co jak można stwierdzić na podstawie doświadczenia międzynarodowego, może mieć negatywne skutki dla edukacji, wyników systemu oświaty, jakości oświaty.

Po stronie inwestycji odnotowujemy, że nastąpiły ograniczone postępy w zakresie likwidacji wąskich gardeł inwestycyjnych, jeżeli chodzi o infrastrukturę i zagospodarowanie przestrzenne, jak również konieczność usunięcia elementów niepewności w odniesieniu do procedur administracyjnych i systemu wymiaru sprawiedliwości, dlatego że dla inwestorów to też są przesłanki do inwestowania bądź nie. A zatem konieczne jest wzmocnienie w Polsce poziomu inwestycji zarówno publicznych, jak i prywatnych. W tym roku oczekujemy na wzrost inwestycji publicznych także na bazie funduszy unijnych. Jeżeli chodzi o inwestycje prywatne, w dalszym ciągu są wąskie gardła, którym powinno się zaradzić.

Teraz przejdę do programu pracy Komisji Europejskiej. Chciałbym również nakreślić szerszą perspektywę programu pracy w połączeniu z semestrem europejskim. Program pracy Komisji na najbliższe miesiące obejmuje kilka różnych obszarów. Koncentrujemy się na tych obszarach, w których efektywne działania na poziomie europejskim mogą przynieść rzeczywiste wyniki. W zakresie dwudziestu jeden nowych inicjatyw z naszego programu pracy osiągnęliśmy dobre wyniki. Dobrze sprawdził się program REFIT, czyli przegląd istniejącej legislacji unijnej oraz polepszanie sposobu tworzenia prawa.

Chciałbym podkreślić niektóre priorytety Komisji. Po pierwsze, Komisja chce przyjąć kompleksową propozycję w zakresie następnych wieloletnich ram finansowych, nie tylko po stronie wydatków, ale również po stronie dochodów i środków własnych. Chciałbym przypomnieć, że Polska jest największym beneficjentem środków unijnych w obecnej wieloletniej perspektywie finansowej.

Po drugie, konieczne są postępy w kierunku stworzenia rzeczywistej, efektywnej unii bezpieczeństwa. W tym zakresie planujemy ustanowienie kar za pranie brudnych pieniędzy, umożliwienie konfiskaty i przejmowanie mienia grup przestępczych, wdrożenie mechanizmów hamujących przepływ nielegalnej gotówki.

Po trzecie, chcemy podjąć wiele inicjatyw wspierających wzrost w Unii Europejskiej. Mówiłem już o inwestycjach. Chcemy zwiększyć kwotę Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych. Chcemy wesprzeć EFSI innymi źródłami finansowania unijnego, łącząc je z Europejskim Funduszem na rzecz Inwestycji Strategicznych przy efektywnym wdrożeniu unii rynków kapitałowych. Chcemy także, żeby przedsiębiorstwa w większym stopniu przestrzegały przepisów VAT-owskich. Dlatego przygotowujemy pakiet dla małych i średnich przedsiębiorstw, przewidujący między innymi zwolnienia z VAT-u. Nowe inicjatywy są przewidziane również w zakresie modernizacji szkół. Przewidujemy śledzenie wyników szkolenia ustawicznego dla dorosłych.

Priorytetami w tym roku będą też rynek cyfrowy i unia energetyczna. Chcemy wesprzeć transformację rynku energetycznego poprzez budowę infrastruktury przygotowanej na przyszłość, w mniejszym stopniu opartej na kopalnych źródłach energii.

Efektywny wzrost będzie możliwy tylko wtedy, kiedy wesprą go wszyscy członkowie naszego społeczeństwa. Dlatego też będzie propozycja ustanowienia europejskiego filaru, karty praw społecznych XXI wieku. Powstanie także księga refleksji na temat społecznego wymiaru Europy, podobnie jak powstała biała księga na temat przyszłości Unii Europejskiej.

Szanowne panie i panowie posłowie, senatorowie, koledzy, bardzo dziękuję za zaproszenie, za możliwość nakreślenia priorytetów polityki unijnej, jak i naszej oceny wydarzeń w Polsce. Mamy nadzieję, że Polska dalej będzie postrzegała Europę jako ważnego partnera, że w dalszym ciągu będzie wznosiła wkład do naszych wspólnych rozwiązań. Dziękuję państwu bardzo. Jestem otwarty na państwa komentarze i pytania.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo panu komisarzowi za bardzo interesującą prezentację. Korzystając z tego, że jesteśmy w składzie trzech Komisji zachęcam państwa do dyskusji, do zadawania pytań. Pierwszy o głos poprosił pan poseł Święcicki. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Pani przewodnicząca, panie komisarzu, dziękuję za bardzo interesujące przedstawienie przez pana komisarza sytuacji w Unii Europejskiej, jak też sytuacji w Polsce, za plany, które Komisja przygotowuje. W związku z tym chciałbym zadać kilka pytań. Jedno pytanie dotyczy niezależnej rady fiskalnej, o której był pan uprzejmy powiedzieć. Czy mógłby pan trochę rozwinąć ów temat i powiedzieć, co niezależna rada fiskalna mogłaby zrobić? W jakich krajach funkcjonuje? Jak mogłaby wpłynąć na bieżące decyzje dotyczące wieku emerytalnego bądź jakichś innych rzeczy? Temat ten w Polsce był kilka razy dyskutowany, były robione pewne podchody, ale w końcu rada nie została powołana ani przedtem, ani teraz. Może warto byłoby posłuchać pana komisarza, jakie są argumenty za tym, że jednak warto mieć taką radę.

Drugie pytanie jest natury nieco generalnej na tle tego, co pan mówił o zaleceniach, jakie Komisja robi w ramach semestru europejskiego. Wydaje się, że Polska przynajmniej w jednym przypadku nie spełnia owych zaleceń obniżając wiek emerytalny. Sam pan powiedział, że idzie to w poprzek zwiększonej partycypacji i równowagi fiskalnej. W jaki sposób Komisja może oddziaływać na kraje, w tym na Polskę, ale też na inne kraje, które nie przestrzegają reguł? Powiedział pan, że większość krajów, wiele krajów odnotowuje jedynie umiarkowany postęp, średni postęp w zakresie realizacji rekomendacji. Czy instrumenty, jakimi Komisja dysponuje w celu, nie wiem jak to nazwać, wymuszenia, zachęcenia, pilnowania przestrzegania rekomendacji, są dostateczne? Czy życzyłby pan sobie, żeby były one silniejsze? Czy w strefie euro trzeba będzie stosować inne instrumenty, a inne w innych krajach? Mówił pan, że wiele krajów nie do końca spełnia wasze rekomendacje, w tym również Polska w odniesieniu do wieku emerytalnego. Ponieważ akurat jestem z koalicji, która podnosiła w Polsce wiek emerytalny i była przeciwna jego obniżeniu, wydaje mi się, że skuteczność Komisji jest tutaj dosyć słaba. Jak by się pan odniósł do tej kwestii i w kontekście Polski, i w kontekście innych krajów?

Nic pan nie mówił o przyszłości strefy euro. Z zakresu pana odpowiedzialności wynika, że jest pan za to odpowiedzialny. Wiadomo, że w czasie kryzysu kilka krajów przystąpiło do strefy euro. Jak pan widzi perspektywy rozwoju strefy euro, zakończenia działań na rzecz stabilności strefy euro, poprawienia sprawności jej działania? W Polsce jeden z politycznych warunków wejścia do strefy euro jest następujący: „poczekamy aż strefa euro będzie dobrze funkcjonować”. Niektórzy tak stawiają sprawę. Mam pytanie, kiedy spodziewa się pan, że strefa euro będzie dobrze funkcjonować. Czy już dobrze funkcjonuje? Czy można powiedzieć, żeby warunek stawiany przez niektórych polityków jest spełniony? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Proszę teraz panią poseł Martę Golbik. Później pan poseł Jan Mosiński.

Poseł Marta Golbik (N):

Dziękuję bardzo. Bardzo dziękuję za prezentację. Mam dwa pytania. Pierwsze pytanie dotyczy Grecji. Docierają do nas sprzeczne informacje na temat Grecji. Mam prośbę, czy pan przewodniczący mógłby krótko powiedzieć, jak obecnie wygląda sytuacja Grecji.

Myślę, że drugie pytanie najbardziej nas interesuje. Osobiście jestem zwolennikiem przystąpienia Polski do strefy euro. Pana kraj przystępował do strefy euro w czasie jej największego kryzysu. Chciałabym zapytać, co doradzałby pan Polsce. Jakie jest pana zdanie na temat przystąpienia Polski do strefy euro w tej chwili? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz oddam głos panu posłowi Mosińskiemu, a potem poprosimy pana przewodniczącego o ustosunkowanie się do pytań. Następnie będzie kolejna tura pytań. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jan Mosiński (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie komisarzu, był pan uprzejmy poruszyć kilka kwestii, które znajdują się w orbicie moich zainteresowań w ramach pracy w komisjach. Chciałbym się odnieść do dwóch, trzech kwestii, w tym między innymi do bezrobocia wśród ludzi młodych w Unii Europejskiej. Z pana wypowiedzi można wnioskować, że jest tendencja

spadkowa, że bezrobocie w tej grupie wiekowej minimalizuje się. Szkoda, że nie podkreślił pan tego, że Polska jest liderem, jeżeli chodzi o najniższe bezrobocie w tej grupie wiekowej w Unii Europejskiej. Przypomnę, że we Francji jest 25% ludzi bezrobotnych wśród ludzi młodych w wieku 24-33 lat, we Włoszech jest to prawie 40%, w Chorwacji także 40%, w Hiszpanii 45%, w Grecji 48%. W Polsce dane z trzeciego kwartału 2016 roku wskazują, że jest to 18%. Oczywiście efektem tego jest ożywienie gospodarcze w Polsce, które datujemy od prawie półtora roku, od dwóch lat, o czym też warto wspominać przy okazji tego rodzaju spotkań.

Co do systemu emerytalnego, nie podzielam pana oceny, że obniżenie, a właściwie przywrócenie wieku emerytalnego w Polsce będzie miało zły wpływ na kondycję gospodarczą kraju. Wspomnę tylko, gdyż pan komisarz ma prawo nie wiedzieć, że moja grupa wiekowa – mniej więcej o tę grupę wiekową chodzi – jest wyeksploatowana przez system pracy i organizację pracy w okresie PRL-u. Moje pokolenie jest już wyczerpane, mówiąc wprost, wykończone pracą ponad swoje możliwości.

Takie tendencje rosną, niemniej w wielu państwach Unii Europejskiej mamy o wiele krótszy tydzień pracy, co oczywiście ma dodatni wpływ na kondycję zdrowotną naszych sąsiadów zza zachodniej granicy w wieku porównywalnym do mojego. Jeżeli krócej pracują w tygodniu, mogą dłużej pracować biorąc pod uwagę średnią długość aktywności zawodowej.

Jeżeli chodzi o szkolnictwo i obowiązek wczesnoszkolny, nie do końca podzielam pańskie zdanie. Jestem z pokolenia, które poszło do szkoły w wieku siedmiu lat. Nie jestem ani ułomny, ani inteligentnie mniej sprawny od moich znajomych, przyjaciół z innych państw starej Unii Europejskiej, Unii Europejskiej, która została poszerzona w roku 2004. Uważam, że każde państwo narodowe ma prawo do tego, żeby tak kierować, tak modyfikować obowiązek szkolny, żeby był on adekwatny do sytuacji w danym kraju, możliwości rodzinnych, itd. Dla przykładu podam, że w Danii obowiązek szkolny jest od siedmiu lat. Myślę, że nie jesteśmy negatywnym outsiderem, jeżeli chodzi o dobrą zmianę przywracającą rodzicom wybór. Nie jest to dyktat, tylko jest to swoboda wyboru każdego z rodziców, w jakim wieku chcą posłać dziecko do szkoły.

Reasumując w Polsce żyjemy dosyć dobrze, gospodarka rozwija się, jesteśmy liderem w wielu obszarach innowacyjnych. Myślę, że tworzymy dosyć istotną wartość dodaną Wspólnoty Europejskiej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pana przewodniczącego o ustosunkowanie się do wypowiedzi, do pytań.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, komisarz do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych Valdis Dombrovskis:

Dziękuję. Pytania dotyczyły kilku obszarów politycznych. Przede wszystkim chodziło o niezależną radę fiskalną. Jest to jedna z lekcji, które wyciągnęliśmy z kryzysu. Uznaliśmy, że musimy wzmocnić nasze ramy podatkowe. Z tego powodu większy nacisk należało położyć na środki zapobiegawcze, żeby nie upraszczać Paktu Stabilności i Wzrostu, żeby nie kierować się wyłącznie poziomem deficytu, ale patrzeć także na cały cykl gospodarczy. Z tego powodu kładziemy większy nacisk na mierzenie deficytu strukturalnego. Bierzemy pod uwagę także skutki cyklu gospodarczego.

Jest to jeden z powodów, dla którego wprowadzono tzw. porozumienie gospodarcze. Stało się tak, dlatego że osiągnięto porozumienie, iż należy wzmocnić ramy polityki podatkowej i fiskalnej. Płynie stąd potrzeba ustanowienia niezależnych rad fiskalnych w państwach członkowskich. Rady te byłyby instytucjami doradczymi, zapewniałyby rządom niezależne doradztwo, przedstawiałyby swoje niezależne prognozy dotyczące budżetu. Jeżeli chodzi o przyszłe działania w zakresie podatków, przedstawiałyby wyniki badań dotyczące ich przyszłej stabilności. Są to niezależne instytucje badające ramy polityki fiskalnej w państwach członkowskich.

Następne pytanie dotyczyło wdrożenia poszczególnych rekomendacji w różnych państwach, jak też zapewnienia zrównoważenia systemu emerytalnego oraz zwiększenia

udziału w rynku pracy. Usłyszeliśmy dwie rozbieżne opinie. Jak już powiedziałem wcześniej, zgodnie z naszą oceną, musimy zapewnić tak szeroki, jak tylko to możliwe, udział w rynku, jak też tak wysoki, jak tylko to możliwe, wzrost gospodarczy dla Polski. Zdaje się, że obniżenie wieku emerytalnego doprowadzi do odwrotnych skutków, zmniejszy udział w rynku pracy oraz podważy długofalowe zrównoważenie systemu emerytalnego w kontekście starzenia się społeczeństwa.

A więc jak skuteczniej wpływać na proces decyzyjny? Było to pytanie, które tutaj padło. W dyskusjach na temat rekomendacji dla poszczególnych państw zawsze podkreślam, że są to zalecenia, nie są to nakazy. Wobec tego nie mamy żadnych mechanizmów egzekwowania zaleceń i rekomendacji. Musimy brać pod uwagę także uwarunkowania makroekonomiczne poszczególnych państw. Uważamy, że środkiem egzekwowania jest dialog z parlamentami narodowymi oraz promowanie naszej agendy w państwach członkowskich, przekonywanie państw członkowskich, że nasze zalecenia są dla nich z korzyścią, wzmacniają odporność ich gospodarek.

Przejdę teraz do pytania na temat przyszłości unii gospodarczo-walutowej. Mógłbym teraz przemawiać przez pół godzimy na temat unii gospodarczo-walutowej, ponieważ jest to temat bliski mojemu sercu, ale ponieważ mamy mało czasu, ograniczę się do stwierdzenia, że niedługo będziemy mieli dokument sporządzony w odpowiedzi na białą księgę, w tym dokument na temat unii gospodarczo-walutowej, który zostanie opublikowany pod koniec maja. Będzie on stanowił kontynuację sprawozdania z prezydencji. W dokumencie tym zostanie określony przyszły kierunek prac związanych z unią gospodarczo-walutową w pierwszym etapie, czyli jej pogłębienia. Wiele działań zostało już wykonanych, np. ustanowienie niezależnej europejskiej rady fiskalnej, rady do spraw konkurencyjności, lepsze zarządzanie fiskalne w Unii Europejskiej, uproszczenie zasad wynikających z Paktu Wzrostu i Stabilności.

W tej chwili koncentrujemy się na kwestiach bardziej długofalowych, na tym, jak zapewnić, żeby proces konwergencji w obrębie unii gospodarczo-walutowej był bardziej korzystny, jak sprawić, żeby był bardziej wiążący prawnie, żeby stanowił ramy, jak rozwinąć funkcję stabilizacyjną Unii Europejskiej. Omawiamy instrumenty finansowe, które mają chronić inwestycje w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Omawiamy także program ubezpieczeń od bezrobocia. Z pewnością będzie to olbrzymie wyzwanie, będzie ono wymagało konwergencji ram rynkowych. Prace są w toku. W maju przygotujemy dokument sektorowy.

Odnosząc się do pytania w sprawie doświadczeń Łotwy na polu przyłączenia się do strefy euro, chciałbym powiedzieć, że przede wszystkim starałem się jak najbardziej ułatwiać i przyczyniać się do przyłączenia się do strefy euro, w związku z czym moja opinia nie będzie bezstronna. Z mojego punktu widzenia było to doświadczenie, które zakończyło się ogromnym powodzeniem. Dosyć długo trwało zatwierdzanie zamiaru przyłączenia się do strefy euro. Poparcie dla takiej decyzji wynosiło ponad 70%. Społeczeństwo zaakceptowało tę decyzję. Przede wszystkim dostrzegło praktyczne korzyści wynikające z owej decyzji.

Jeżeli chodzi o wyniki gospodarcze, staraliśmy się przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność inwestycji w gospodarce, usunąć niepewności dotyczące kursu wymiany walut, a także obniżyć koszty pożyczek w kraju. Decyzją strategiczną z naszej strony było to, czy chcemy należeć do centrum Europy, do jej twardego środka czy też chcemy pozostać na obrzeżach. Nie chcieliśmy Europy wielu prędkości, która w tej chwili dochodzi do głosu.

Oczywiście jest jedna istotna różnica, którą zawsze podkreślam. Łotwa, podobnie jak inne państwa bałtyckie, miała stały kurs wymiany walut. Już od wczesnych lat 90. zamroziliśmy nasz kurs wymiany walut. Nie był to zatem jeden z instrumentów zarządzania naszą gospodarką. Tak czy inaczej kurs naszej waluty wobec euro nie zmieniał się. A więc tak czy inaczej nie mogliśmy czerpać korzyści z euro.

W przypadku państw ze zmiennym kursem wymiany oczywiście decyzja ta dotyczy rezygnacji z korzyści płynących ze zmiennego kursu wymiany, ponieważ państwa te mogą korzystać z płynnego kursu wymiany w celu zarządzania gospodarką. Jeżeli chodzi o nowe państwa członkowskie – dołączyły one dziesięć lat temu, więc tak naprawdę

nie są już takie nowe – nie ma żadnego ostatecznego terminu dołączenia do strefy euro. Mogą sobie one jednak wyznaczyć jakiś cel. Podsumowując doświadczenia łotewskie, były to doświadczenia bardzo pozytywne dla gospodarki. Zdobyły one ogromne poparcie społeczne.

Odnosząc się do pytania dotyczącego Grecji, muszę powiedzieć, że od czasu wprowadzenia kolejnego, trzeciego programu na rzecz Grecji w połowie 2015 roku osiągnęła ona bardzo dobre wyniki. Jej wyniki gospodarcze przekroczyły oczekiwania i szacunki. Myślimy, że w tym roku wzrost osiągnie poziom 2,7%. Grecja osiągnęła nadzwyczaj dobre wyniki w obszarze fiskalnym za 2016 rok. Osiągnęła cel wzrostu PKB o 1,7%. Na przyszły rok wyznaczaliśmy jej cel wzrostu PKB o 3,5%. Wydaje mi się, że złym pomysłem byłoby utracenie tych wszystkich korzyści. Dlatego w tej chwili musimy koncentrować się, jako instytucje unijne, władze Grecji, Międzynarodowy Fundusz Walutowy musimy koncentrować się na tym, żeby doprowadzić do zakończenia się sukcesem trzeciego etapu programu.

Jeżeli chodzi o ocenę wyników Grecji, muszę przedstawić też nieco bardziej pesymistyczne uwagi na temat gospodarki, na temat wpływu środków fiskalnych, jakie podejmuje Grecja. Jest pewna luka pomiędzy szacunkami Komisji Europejskiej i Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W tej chwili omawiamy środki, jakie mają zostać podjęte po zakończeniu programu. Władze Grecji chcą wprowadzić coś, co nazywają środkami wzrostu, jeżeli perspektywa wzrostu miałaby okazać się lepsza niż przewidywano. Mam nadzieję, że z powodzeniem i bez zbędnej zwłoki uda się nam zakończyć drugi przegląd.

Było pytanie dotyczące bezrobocia wśród młodzieży. Wspomniał pan o reformie oświaty. Rzeczywiście w tej chwili omawiamy owe kwestie z władzami Polski. Rano spotkałem się z panią minister Rafalską. Omawiałem owe kwestie z panią minister. Naszą ocenę opieramy na międzynarodowym doświadczeniu. Zgłaszamy pewne obawy dotyczące reformy, ale jesteśmy otwarci na dyskusję. Chcemy znaleźć najlepsze rozwiązania, najlepsze plany na przyszłość. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Do głosu zapisali się jeszcze pan poseł Jacek Kurzępa i pan poseł Jan Szewczak. Czy jeszcze ktoś z państwa? Pan poseł Stasiński. Powoli będziemy zamykać dyskusję. Bardzo proszę, pan poseł Kurzępa.

Poseł Jacek Kurzępa (PiS):

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, serdecznie dziękuję za bardzo merytoryczne i rzeczowe przedłożenie, które wprowadza nas w pewne myślenie o perspektywie Unii Europejskiej. Chciałbym zadać trzy pytania. Jedno z nich będzie zahaczało o wypowiedź mojego przedmówcy, pana posła Jana Mosińskiego.

Był pan łaskaw powiedzieć o społecznym wymiarze Europy jako o pewnym wyzwaniu, które jest przed nami. Wiążę to z zakresem kompetencji, który charakteryzuje pana jako wiceprzewodniczącego. Sprawy dialogu społecznego w kontekście zapisu odnoszącego się do społecznego wymiaru Europy wzbudzają we mnie refleksje dotyczące partycypacji społeczno-politycznej społeczeństw, krajów Unii Europejskiej w kształtowaniu nowego portretu kulturowo-cywilizacyjnego współczesnej Europy. Pytanie to być może wydaje się niebywale pompatyczne, ale w kontekście masowych ruchów migracyjnych po Europie wymusza na nas pewną redefinicję tego, jaka jest nasza współczesna tożsamość, tożsamość europejska. Wobec powyższego bardzo proszę pana przewodniczącego o próbę refleksji także w tym zakresie.

Powiedziałem o kwestii wiążącej się z wypowiedzią pana posła Janka Mosińskiego. Charakteryzuje ona przede wszystkim moją wrażliwość jako socjologa młodzieży. Zarówno sobie, jak i państwu zadaję pytanie o efektywność dziesiątków, setek, milionów euro wydanych na partycypację i mobilność młodzieży na rynku pracy, o to, na ile miliony euro skutecznie zmieniły rzeczywistość młodych Europejczyków wchodzących na rynek pracy, również w kontekście niezgody na Europę dwóch prędkości. W efekcie chciałbym snuć refleksje nie tylko o tym, co się dokonało, ale także o tym, w jakim kierunku zmierzamy w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jan Szewczak. Bardzo proszę.

Poseł Jan Szewczak (PiS):

Witając pana serdecznie w naszym kraju, w naszym parlamencie, dziękując za wizytę, chciałbym powiedzieć, że słuchając pana relacji, pana stanowiska, można by sądzić, że Unia Europejska to właściwie kwitnąca struktura bez większych problemów. Wystarczy tylko stosować rekomendacje, zalecenia, utrzymać trzyprocentowy poziom deficytu finansów publicznych, a właściwie wszystko będzie funkcjonować jak w świetnie naoliwionej maszynie. Chyba do końca tak nie jest, sądząc chociażby po przykładzie Portugalii czy Hiszpanii, które jednak miały przekroczony trzyprocentowy poziom, graniczny pułap, a jednak kraje te nie zostały ukarane. Nas Polaków, Polskę chce się karać praktycznie za wszystko, co nadaje się do karania.

Chciałbym zapytać, czy pan komisarz nie sądzi, że krytyczna ocena reformy edukacji w Polsce, którą tak naprawdę dopiero rozpoczynamy, jest trochę ryzykowna. Jeżeli popatrzeć na średni poziom edukacji polskiej młodzieży, nastolatków w wieku 12-14 lat i porównać ich z równolatkami portugalskimi, francuskimi czy hiszpańskimi, to zapewniam pana, że polskie nastolatki wiedzą, kto to był Krzysztof Kolumb, wiedzą, kto to był Ludwik XIII czy nawet wiedzą, kto to był Vasco da Gama. Chcemy jeszcze podnieść poziom. Uważamy, że jest on dosyć wysoki jak na warunki europejskie, ale nas nie satysfakcjonuje. Wydaje się nam, że warto go podnieść.

Wreszcie trzecia kwestia. Czy państwo jako Komisja Europejska, czy panie i panowie komisarze naprawdę wykluczacie możliwość Grexitu, wyjścia Grecji z systemu euro? Pomimo reform, które są wprowadzane, reform bardzo dolegliwych społecznie, źle odbieranych – wydaje się, że Grecy są już na ostatnim oddechu – nie tylko poszczególne osoby, ale także Międzynarodowy Fundusz Walutowy nie widzi możliwości spłaty przez Grecją gigantycznego zadłużenia w sytuacji pozostania przy walucie euro. Czy w związku z tym nie zakładacie państwo czarnego scenariusza dotyczącego Grexitu? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Michał Stasiński. Bardzo proszę.

Poseł Michał Stasiński (N):

Szanowny panie komisarzu, korzystając z okazji, że jestem przy głosie, a jesteśmy na posiedzeniu Komisji do Spraw Unii Europejskiej, chciałbym przekazać najświeższą informację, bardzo dobrą dla Polski, z której jako klub Nowoczesna bardzo się cieszymy. Otóż Donald Tusk został wybrany na drugą kadencję przewodniczącego Rady Europejskiej. Jest to świetna decyzja dla Polski, fantastyczna decyzja dla Europy.

Teraz przechodzę do meritum. Mam dwa pytania. Pierwsze pytanie dotyczy wzrostu strefy euro. W tej chwili mamy wzrost. Dla strefy euro wynosi on 1,8%, dla całej Unii Europejskiej wynosi 1,6%. Jakie widzi pan perspektywy dalszego wzrostu? Czy widzi pan zagrożenia związane z Brexitem? Czy Brexit może spowodować odwrócenie pozytywnego trendu w tym zakresie? Jest to pierwsze pytanie.

Drugie pytanie jest związane z tym, jakie w ciągu najbliższego okresu widzi pan główne wyzwania dla polskiej gospodarki. Czy widzi pan zagrożenia? Chciałbym też zapytać, jakie szanse pan widzi, w czym upatruje pan szanse polskiej gospodarki. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Ponieważ są jeszcze posłowie, którzy chcieliby zabrać głos, myślę, że przedłużymy dyskusję. Najpierw jednak poproszę pana komisarza o udzielenie odpowiedzi na pytania trzech posłów, którzy zabierali głos.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, komisarz do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych Valdis Dombrovskis:

Dziękuję bardzo za pytania. Po pierwsze, w kwestii wymiaru społecznego chciałbym powiedzieć, że od samego początku istnienia obecnej Komisji Europejskiej ustaliliśmy priorytet w postaci wzmocnienia społecznego wymiaru w semestrze europejskim.

W naszych decyzjach społeczno-ekonomicznych chcieliśmy uwypuklić sprawy społeczno-rozwojowe. Jest to coś, co konsekwentnie stosowaliśmy w naszych semestrach europejskich. Jak podkreślałem, w tym roku położyliśmy szczególny nacisk na inkluzywny wzrost w celu zmniejszenia zróżnicowania dochodów zarówno wewnątrz państw członkowskich, jak i pomiędzy nimi. Pozostaje to bardzo istotnym elementem. Do kwietnia ma powstać sektorowa księga w sprawie europejskiego filaru społecznego, społecznego wymiaru Unii Europejskiej. Oczekujemy również na europejski szczyt społeczny w listopadzie bieżącego roku w celu bliższego omówienia wyzwań społecznych.

Co się zmienia w kwestii inicjatyw dla młodzieży, zatrudnienia młodzieży, gwarancji dla młodzieży? Widzimy bardzo pozytywne skutki. Jądrem gwarancji dla młodzieży jest to, żeby młodzi ludzie przy naszym wsparciu, po wstępnej pracy lub przeszkoleniu, mieli trzy ścieżki. Jest to krótkoterminowe rozwiązanie mające na celu redukcję bezrobocia wśród młodzieży, zapewnienie tego, żeby młodzież albo się uczyła, albo pracowała, albo przyuczała się do zawodu, była w trakcie nabywania niezbędnych umiejętności zawodowych.

Jeżeli chodzi o Europę dwóch lub więcej prędkości, dyskusja na ten temat trwa. W księdze Komisji Europejskiej nakreśliliśmy pięć scenariuszy dotyczących przyszłości Unii Europejskiej, a to jest tylko jeden z owych scenariuszy. Biała księga otwiera dyskusję, natomiast decyzje podejmiemy wszyscy razem. Wspólnie z państwami członkowskimi, ze społeczeństwami musimy zdecydować w którym kierunku mamy pójść jako Unia Europejska obejmująca dwadzieścia siedem państw członkowskich. Mocno oczekujemy na debatę, jak też na końcowe wnioski płynące z debaty na przyszłość.

Odpowiem teraz na pytania o korporacyjną odpowiedzialność, wyniki finansów publicznych, sprawy młodzieży, o to, czy Unia Europejska kwitnie. W Unii Europejskiej jest wzrost ekonomiczny. Jest wiele czynników powodujących wzrost. Jeżeli chodzi o dyscyplinę finansów publicznych, należy odnotować, że odpowiedzialnej polityki w zakresie finansów publicznych nie prowadzimy, nie wspieramy dla samej siebie, tylko po to, żeby wspierać zrównoważony rozwój. Taki rozwój nie istnieje bez zrównoważonych finansów publicznych. Podczas kryzysu odnotowaliśmy, że niektóre państwa członkowskie były odrzucane przez rynki, nie były w stanie finansować poprzez rynki swoich programów obsługi długu oraz spraw społecznych. Na podstawie owego doświadczenia chcemy podkreślić rolę dyscypliny finansów publicznych. Warto zobaczyć, jak wyglądają koszty obsługi długu.

Wydaje się, że w tej chwili deficyt budżetowy w Polsce zwiększył się względem poprzednich lat. Widzimy, że koszt obsługi polskiego długu też wzrósł. Jeżeli porównamy dane z ostatnich dziesięciu lat, jeżeli chodzi o rentowność obligacji, zobaczymy, że na początku 2015 roku Polska płaciła znacznie mniej niż Węgry, a teraz Polska płaci za obsługę długu więcej niż Węgry, Czechy i Słowacja. A zatem koszty obsługi długu też trzeba brać pod uwagę.

Wskazane przykłady Portugalii i Hiszpanii skłaniają do refleksji, że Portugalia i Hiszpania nie tylko kilka lat temu znajdowały się w procedurze nadmiernego deficytu i nikt nie mówił o sankcjach, ale też problem polegał na tym, że Portugalia i Hiszpania nie wywiązały się z terminu wyjścia z nadmiernego deficytu, jaki wyznaczyła Rada. Kwestia sankcji została postawiona na posiedzeniu Rady, ale w ciągu kilku miesięcy oba państwa, przy pomocy dodatkowych rozwiązań w zakresie finansów publicznych, zaczęły na nowo kontrolować poziom swojego deficytu. Na przykład oczekujemy, że w tym roku deficyt finansów publicznych w Portugalii będzie niższy niż w Polsce.

Jeżeli chodzi o kwestie równowagi długu greckiego, to kiedy mówiliśmy o greckim programie nie podniosłem owej kwestii, ale jest ona bardzo istotna. Wspomniałem, że Międzynarodowy Fundusz Walutowy ma bardziej pesymistyczną ocenę makroekonomiczną, jeżeli chodzi o finanse publiczne Grecji. Jeżeli pomnożymy perspektywy, prognozy dla Grecji przez kilka następnych dekad – Grecja ma długie okresy zapadalności swoich obligacji skarbowych wynoszące trzydzieści, czterdzieści lat – jeżeli przeanalizujemy to na przestrzeni kilkudziesięciu lat, to można wysnuć inne wnioski dotyczące równowagi finansów publicznych Grecji. Na razie stwierdzamy, że Grecja z nawiązką realizuje, przekracza swoje cele w zakresie finansów publicznych. Strefa euro uznaje istnienie problemu. Opowiada się za krótko- i średnioterminowymi rozwiązaniami w tym

zakresie dla Grecji bez obcinania części długu, którego musieliby się zrzec wierzyciele. Grecja ma długie terminy zapadalności obligacji. W tej chwili koszty obsługi długu Grecji są niższe niż np. we Włoszech lub Portugalii, które mają znacznie niższy stosunek zadłużenia do PKB. W Portugalii i we Włoszech wynosi on 130%, a w Grecji 180%. Pomimo tego Grecja płaci mniej za obsługę długu.

Kolejne pytania. Jeżeli chodzi o perspektywy gospodarcze dla strefy euro i dla Europy, to w Unii Europejskiej oczekujemy wzrostu na poziomie 1,8%, a w strefie euro na poziomie 1,6%.

Jeżeli chodzi o skutki ekonomiczne Brexitu, widzimy, że skutki te będą negatywne. Pierwsza ocena, jakiej dokonaliśmy, jest taka, że Unia Europejska, dwadzieścia siedem państw członkowskich do końca bieżącego roku może stracić 0,2-0,4 punktu procentowego, jeżeli chodzi o wzrost. Ciąg dalszy będzie zależał od wyników negocjacji z Wielką Brytanią. W Wielkiej Brytanii spadek PKB może wynieść 1-2,5%.

Jakie są wyzwania stojące przed Polską w zakresie spraw społecznych i ekonomicznych? Sądzę, że są one zapisane w naszym sprawozdaniu krajowym dla Polski. Wyzwanie stanowi podniesienie wydajności pracy w gospodarce do poziomu pozwalającego na przejście w górę w hierarchii wartości dodanej. Wynika to chyba też ze strategii odpowiedzialnego wzrostu gospodarczego Polski. Jest to tam uwzględnione. Kwestia niedopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy, kwestia starzenia się społeczeństwa, kwestia dostosowania systemu oświatowego do potrzeb rynku pracy, wyzwania w zakresie barier dla inwestycji, inwestycje w infrastrukturę, zagospodarowanie przestrzenne, większa przejrzystość w systemie wymiaru sprawiedliwości i systemie administracyjnym, co ma również przełożenie na sprawy ekonomiczne – są to te wyzwania, przed którymi stoi Polska. Trzeba się nimi zająć już w tej chwili. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, do głosu zapisali się jeszcze pan poseł przewodniczący Wojciech Zubowski i pani poseł Gabriela Masłowska. Proszę, panie pośle.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, kilka uwag do tego, od czego zaczynaliśmy naszą dyskusję, czyli do wypowiedzi parlamentarzystów w kwestii podniesienia lub też obniżenia wieku emerytalnego. Myślę, że warto przypomnieć pewne dane, analizy, które były wykonywane przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w roku 2013. Tylko około 15% Polaków uznawało swój stan zdrowia za dobry lub bardzo dobry, pozwalający na podjęcie pracy. Tymczasem w Wielkiej Brytanii tak uważało ponad 50% społeczeństwa, w Holandii prawie 60%. Mówimy o osobach powyżej sześćdziesiątego piątego roku życia. Myślę, że jest to coś, o czym warto pamiętać.

Druga kwestia, panie przewodniczący. Mam wrażenie, że panuje przekonanie dotyczące przejścia suchą stopą przez Polskę kryzysu, który dosięgnął całą Europę. Owszem Polska jako kraj, w którym euro nie jest walutą, być może zniosła to nieco lepiej, natomiast błędne są stwierdzenia – wiem, że nieraz się takie pojawiają – że Polska była jedynym krajem w Unii Europejskiej, którego nie dotknęła recesja. Gdybyśmy pokusili się o analizę danych, chociażby przedstawionych później przez Główny Urząd Statystyczny, okazuje się, że recesja była. Mówię o tym, co było widoczne w Polsce. Polska była przedstawiana jako zielona wyspa, ale w tym czasie jako zielone wyspy były też przedstawiane inne kraje. Była to akurat Grecja, był to także Cypr, o czym trzeba pamiętać.

Niedawno – jest to coś, z czym musimy się zmierzyć – ukazał się raport Global Financial Integrity. Był to rok 2015. Otóż Polska jako jedyny kraj z Unii Europejskiej znalazła się dwudziestce krajów najbardziej wykorzystywanych ekonomicznie. Mówimy o wyzyskiwaniu przez korporacje. Straty były szacowane na około 100.000.000 tys. zł. Jest to problem, z którym trzeba się zmierzyć. Jest pytanie, czy Komisja widzi to jako problem. Czy ewentualnie widzi możliwości, żeby Polska jako jedyny kraj Unii Europejskiej wyszła z owego niechlubnego grona?

Kiedy jest mowa o kwestiach dotyczących polityki fiskalnej, na pewno cieszy zwrócenie uwagi chociażby na kwestie dotyczące podatku VAT. Warto też zwrócić uwagę na uszczelnienie systemu podatkowego. Jeżeli popatrzymy na analizy Ministerstwa

Finansów, okazuje się, że w 2007 roku luka w podatku VAT wynosiła u nas około 7%, w roku 2014 wynosiła około 25%. Oznacza to, że kilkadziesiąt miliardów złotych rocznie nie trafiało do polskiego budżetu. Na szczęście chociażby z analiz PwC, które ukazały się kilka miesięcy temu, wynika, że niekorzystna tendencja ulega odwróceniu. Luka w podatku VAT w Polsce stopniowo, bo stopniowo, ale jest zmniejszana. Proszę o kilka słów na temat działań bądź planów Komisji, jeżeli chodzi o walkę z przestępczością tzw. białych kołnierzyków, z wyłudzeniami w obszarze finansów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Gabriela Masłowska. Bardzo proszę.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Dziękuję za głos. Panie przewodniczący, jednym z celów utworzenia strefy euro było zmniejszenie w Europie różnic pomiędzy krajami najmniej rozwiniętymi i najbardziej rozwiniętymi, a także przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego zwłaszcza w stosunku do Stanów Zjednoczonych. Analiza wyników makroekonomicznych na przestrzeni ostatnich lat potwierdza, że cele te nie są jednoznacznie realizowane. Kraje, które były najbiedniejsze w strefie euro, nadal takimi pozostają. Czy nie świadczy to o pewnym fiasku wspomnianej koncepcji? Ponadto mamy do czynienia z pewnymi tendencjami odśrodkowymi także w silnych krajach. We Francji, we Włoszech mówi się o powrocie do waluty narodowej. Mówi się ewentualnym referendum przy okazji najbliższych wyborów. Jak pan ocenia, na ile taki scenariusz jest realny? Chodzi mi o wyjście Włoch bądź Francji ze strefy euro i powrót do walut narodowych.

Na koniec jeszcze jedno krótkie pytanie. Czy w całym gąszczu problemów, którymi państwo się zajmujecie, Komisja Europejska pracuje nad sposobami zmniejszenia kosztów utrzymania struktur biurokratycznych w ramach Unii Europejskiej? Powszechnie wiadomo, że koszty biurokracji pożerają znaczną ilość dochodów państw narodowych przeznaczanych na utrzymanie struktur. Czy w ogóle się o tym mówi, myśli, czy pracuje się nad tym? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Dziękuję bardzo. Na koniec dyskusji pozwolę sobie udzielić głosu. Chciałabym zabrać głos w sprawie, która przemknęła się w wypowiedzi pana przewodniczącego. Chodzi mi o kwestię polityki energetycznej, polityki, która dzisiaj jest bardzo mocno związana z pakietem zimowym, który został ogłoszony w dniu 30 listopada 2016 roku przez Komisję Europejską. Postanowienia pakietu w naszym przekonaniu są niezgodne z traktatami Unii Europejską, z zasadami pomocniczości, proporcjonalności. Przede wszystkim pakiet energetyczny, pakiet zimowy bardzo mocno bije w energetykę węglową. Tymczasem właśnie ten sektor dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym w Polsce staje się coraz bardziej niskoemisyjny.

Mam pytanie do pana przewodniczącego. Czy Komisja planuje rewizję rozporządzeń w taki sposób, żeby z jednej strony zagwarantować bezpieczeństwo energetyczne w poszczególnych krajach, w Polsce? Pakiet szczególnie bije w Polskę, w energetykę węglową. Jakie rozwiązania proponuje pan przewodniczący, żeby nie wylać dziecka z kąpielą? Pakiet może doprowadzić do tego, że polskie bezpieczeństwo energetyczne rzeczywiście zostanie zagrożone. Jednocześnie wiemy, że w traktacie Unii Europejskiej zagwarantowane są kwestie energetyki, mixu energetycznego dla państw członkowskich. Godzi się tu zatem w samostanowienie, we własną politykę energetyczną państw członkowskich.

O odpowiedź bardzo proszę chyba w imieniu nas wszystkich, ponieważ nasza zgodność w tym zakresie jest wielka. W ramach Komisji do Spraw Unii Europejskiej powołaliśmy podkomisję w tej sprawie, żeby na nowo przyjrzeć się tym rozwiązaniom, które bardzo mocno godzą w żywotny interes państwa polskiego. Bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, komisarz do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych Valdis Dombrovskis:

Dziękuję bardzo. To całkiem sporo pytań. Kluczem naszej dyskusji są kwestie makroekonomiczne oraz fakt, że kryzys nie dotknął Polski. Jest różnica pomiędzy stwierdzeniem, że Polska przeszła przez kryzys bez recesji, a stwierdzeniem, że kryzys nie dotknął Polski. Są to dwa różne stwierdzenia. Wszystkie państwa zostały dotknięte globalnym kryzysem finansowo-ekonomicznym. Jest kwestia tego, że niektóre państwa zniosły kryzys lepiej niż inne.

Jeżeli przyjmiemy bardziej długoterminową perspektywę, zobaczymy, że w zakresie długoterminowej konwergencji w kierunku średniego poziomu PKB na głowę mieszkańca w Unii Europejskiej przy uwzględnieniu parytetu siły nabywczej Polska przeszła od 53% w momencie wejścia do Unii Europejskiej w 2004 roku do 69% w roku 2015. Proces konwergencji trwa.

Jeżeli chodzi o ściągalność podatków, lukę w podatku VAT, jest to z pewnością jedna z obaw, którą zajmujemy się wraz z polskimi władzami. Oceniamy, że polskie władze dokonały pewnych postępów w zakresie zgodności podatkowej, ale praca ta jeszcze się nie skończyła. Jesteśmy gotowi do bardzo bliskiej współpracy z polskimi władzami w tym zakresie.

Jeżeli chodzi o szerszy temat walki z unikaniem opodatkowania, jest to priorytet, który przyświeca Komisji. Intensywnie pracujemy np. w ramach programu OECD w sprawie erozji podstaw opodatkowania. W innych obszarach też posuwamy się tak szybko, jak tylko możemy. W dalszym ciągu będziemy wzmagać nasze wysiłki.

Według naszej oceny współpraca międzynarodowa musi polegać również na równym rozłożeniu ciężarów podatkowych pomiędzy poszczególne państwa. Podatki powinny być płacone w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza. Płatność podatków nie powinna być przesuwana do państw, w których jest niższe opodatkowanie.

Jeżeli chodzi o konwergencję w strefie euro, odnotowaliśmy szeroki zakres konwergencji w pierwszej dekadzie istnienia strefy euro, ale od czasu kryzysu proces ten utknął. Podkreśliłem to w swoim wstępnym przemówieniu. Obecnie pracujemy nad przywróceniem dynamiki procesu konwergencji.

Odnosząc się do pytania dotyczącego pogłębienia unii gospodarczo-walutowej, chciałbym powiedzieć, że właśnie tego dotyczą nasze prace. Jak dają sobie radę państwa, które niedawno przyłączyły się do unii gospodarczo-walutowej, tzn. Łotwa i Estonia? Jest zbyt wcześnie na formułowanie konkluzji, gdyż w przypadku pierwszego z tych państw nastąpiło to w 2014 roku. Wstępnie możemy stwierdzić, że włączenie się do strefy euro poprawia wyniki gospodarcze Łotwy. Podobne wnioski wyciągnęliśmy wobec Litwy.

Jeżeli chodzi o spekulacje dotyczące niektórych innych państw, które miałyby wyjść ze strefy euro, nie widzę podstaw do takich spekulacji. Widzimy, że znaczna większość społeczeństw w owych państwach popiera euro. De facto widzimy to wszędzie w strefie euro. Nie widzę zatem uzasadnienia dla tego rodzaju spekulacji.

Jeżeli chodzi o koszty administracyjne Unii Europejskiej, od czasów kryzysu wprowadzamy rozwiązania mające zmniejszyć koszty. Trwa ich wdrażanie. Warto przy tym podkreślić, że budżet Unii Europejskiej to 1% dochodu narodowego brutto całej Unii. Jest to wielkość nieco większa niż PKB. Oczywiście może to mieć różne przełożenie na poszczególne państwa członkowskie na poziomie od 40 do 60%. Tak czy inaczej środki unijne to niewielka część wszystkich zasobów budżetowych państw członkowskich. Największe pozycje w budżecie unijnym stanowią Wspólna Polityka Rolna oraz polityka spójności, które cieszą się bardzo dużym poparciem. Poparciem cieszy się też ich kontynuacja.

Jeżeli chodzi o kwestie dotyczące energetyki, po pierwsze, w ostatnich latach usprawniliśmy proces semestru europejskiego poprzez koncentrowanie go na mniejszej liczbie zagadnień. Energetyka nie stanowi jednego z owych sektorów, ale przekażę to pytanie jednemu z naszych kolegów spośród tych, którzy pracują nad kwestiami energetyki. Są to komisarze Šefčovič i Cañete.

Jeżeli chodzi o tzw. efektywność energetyczną i emisyjność gospodarki, to prawda, że następuje wspieranie zdolności technologicznych systemów energetycznych. Istnieją pewne limity emisji, które są również warunkiem wsparcia finansowego w celu zapewnienia niskoemisyjności. Z pewnością kwestie te podniesiemy z kolegami, którzy mają je w swoich kompetencjach. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Izabela Kloc (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję, szczególnie ze tę ostatnią deklarację, która jest dla nas bardzo ważna. Dziękuję za wyczerpujące odpowiedzi na wszystkie pytania polskich parlamentarzystów.

Życzę panu przewodniczącemu dobrych chwil na polskiej ziemi. Cieszę się, że pan przewodniczący zechciał przyjechać do Polski i podzielić się tymi wszystkimi ważnymi dla nas tematami. Polityka europejska, Polska w Unii Europejskiej to dla nas bardzo ważne sprawy. Pomimo tego że rząd polski nie rekomendował wyboru pana przewodniczącego Donalda Tuska na szefa Rady Europejskiej, wydaje się, że nasza współpraca, współpraca z Komisją Europejską powinna przede wszystkim przyczyniać się dla dobra naszych obywateli, obywateli całej Unii Europejskiej. Wszelkie trudności, problemy musimy rozwiązywać wspólnie, ponieważ na naszym kontynencie powinniśmy być po prostu jedną drużyną, jedną wspólnotą. Wszelkie działania, które mogłyby wskazywać na to, że nie jesteśmy wspólnotą, powinniśmy ucinać w zarodku. Mam na to nadzieję. Mam nadzieję na współpracę z Komisją Europejską.

Proszę jeszcze raz wybaczyć mój regionalizm. Jestem ze Śląska. Bardzo gorąco proszę o zwrócenie uwagi na pakiet zimowy. Energia, czysta energia dla wszystkich Europejczyków to dla nas bardzo ważny temat. Dziękuję bardzo.

Na tym zamykam posiedzenie Komisji.